

Snorri Sturlusonin
Heimskringla;
Saagoja Norjan
kuninkaista

Snorri Sturlusonin Heimskringla;

Saagoja Norjan kuninkaista

Copyright 2023 Petri Luosto

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-33-0436-9

Petri Luoston tähän mennessä kääntämät kirjat kronologisessa järjestyksessä. Viimeisin teos on lihavoituna:

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 1 / 4;
Eunukkeja ja Kapinallisia

Federalistikirjoitukset

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 2 / 4;
Punaiset Kalliot

Julius Caesarin sodat

Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 3 /4;
Kolme Kuningaskuntaa

Thukydidesin Peloponnesolaissota Luo Guanzhongin Kertomus Kolmesta Kuningaskunnasta Osa 4/4; Valtakunnan Yhdistäjät

Kautilyan Arthashastra, Legendaarinen Intialainen Opas Valtion Asioiden Hoitamiseen

Niccolo Machiavellin valtiollisia mietelmiä

Snorri Sturlusonin Heimskringla; Saagoja Norjan kuninkaista

Tämä käännös perustuu Project Gutenbergin englanninkieliseen käännökseen Snorri Sturlasonin (n. 1179–1241) Heimskringlasta. Kyseisen käännöksen nimi on Heimskringla, The Chronicle of the Kings of Norway. Se julkaistiin Project Gutenbergissä 27. marraskuuta 2009 ja sen viimeisin versio on päivätty helmikuun 6, 2013. Sen ovat Project Gutenbergille tuottaneet Douglas B. Killings ja David Widger. Alun perin Heimskringla kirjoitettiin vanhalla norjan kielellä n. 1225 runoilija ja historioitsija Snorri Sturlasonin toimesta. Heimskringla itsessään on suomennettu maailmankehräksi. Vaikka oppineet ja historioitsijat jatkavat keskustelua Heimskringlan historiallisesta tarkkuudesta, niin sitä yhä pidetään tärkeänä viikinkiajan alkuperäislähteenä, jonka Sturlason teoksessaan kattoi melkein kokonaan.

Muutamia keskeisiä termejä ja paikkoja:

Gautland: Tämä oli Götanmaan viikinkiaikainen nimi.

Herse: Viikinkipäällikön arvo, jolla oli noin sata soturia komennossaan.

Jadar: Viikinkinimi Jaerenin alueelle Norjassa Rogalandin maakunnassa.

Konungahella: Raunioitunut kauppakaupunki nykyisessä Ruotsissa läntisellä Götanmaalla. Tunnetaan myös nimellä **Kungahälla**.

Käräjät: Viikinkiaikana käräjät olivat paljon enemmän kuin vain oikeudenkäyntiä varten. Siellä käytiin esim. paikkakunnallista, maakunnallista, valtakunnallista tai sotilaallista neuvonpitoa.

Markka: Markka oli painomittana noin 200–250 grammaa ja sitä käytettiin jalometallien punnitsemiseen. On syytä muistaa, että viikinkiaikaan painomittoja ei ollut standardisoitu.

Stad: On kunta Norjassa Vestlandin maakunnan pohjoisosissa Norjan lounaisosissa.

Svithjod: Tämä oli Ruotsin viikinkiaikainen nimi.

Yule: Viikinkien juhla, jota vietettiin suunnilleen talvipäivän seisauksesta uuteen vuoteen. Joulun syrjäytti tämän juhlan.

Sisällysluettelo

Alkusanat Snorri Sturlasonilta

Halfdan Mustan saaga

s. 35

1. Halfdan taistelee Gandalfin ja Sigtrygin kanssa
2. Taistelu Halfdanin ja Eysteinin välillä
3. Halfdanin avioliitto
4. Halfdanin kiista Gandalfin poikien kanssa
5. Halfdanin avioliitto Hjortin tyttären kanssa
6. Ragnhildin unesta
7. Halfdanin unesta
8. Halfdanin liha katoaa juhlassa
9. Halfdanin kuolema

Harald Kaunotukan saaga

s. 40

1. Haraldin kiista Haken ja hänen isänsä Gandalfin kanssa
2. Harald voittaa viisi kuningasta
3. Gydasta, Eirikin tyttärestä
4. Kuningas Haraldin vala
5. Orkadalin taistelu
6. Kuningas Haraldin lait maaomaisuudesta
7. Gaulardalin taistelu
8. Harald valloittaa Naumudalin alueen
9. Kuningas Haraldin valtakunnan asioista
10. Solskelin taistelu
11. Kuningas Arnvidin ja kuningas Audbjörmin tuho
12. Kuningas Vemund poltetaan kuoliaaksi
13. Jaarliin Haakon ja Atle Mjove kuolemat
14. Harald ja Ruotsin kuningas Eirik
15. Harald juhlii talonpoika Aken kanssa
16. Haraldin matka Tunsbergiin
17. Gautlandin taistelu

18. Hrane Gauzken kuolema
19. Hafersfjordin taistelu
20. Haraldista Norjan suvereeni hallitsija
21. Haraldin avioliitto ja hänen lapsensa
22. Kuningas Haraldin matka länteen
23. Haraldin tukka leikataan
24. Rolf Ganger ajetaan maanpakoon
25. Fin Svasesta ja kuningas Haraldista
26. Hvin Thjodolfista, skaldista, hovirunoilijasta
27. Jaarli Torfeinar saa haltuunsa Orkneyn
28. Kuningas Eirik Eymundsonin kuolemasta
29. Guthormin kuolemasta Tunsbergissä
30. Jaarli Ragnvald poltetaan taloineen
31. Halfdan Halegin kuolemasta
32. Harald ja Einar tekevät sovinnon
33. Guthormin ja Halfdan Valkoisen kuolemat
34. Eirikin avioliitto
35. Harald jakaa valtakuntansa
36. Ragnvald Rettilbeinen kuolemasta
37. Gudrod Ljomen kuolemasta
38. Kuningas Björn Kaupmanin kuolemasta
39. Kuninkaiden välisestä sovinnosta
40. Haakon Hyvän syntymästä
41. Kuningas Athelstanin viesti
42. Haukin matka Englantiin
43. Haakon, Athelstanin kasvattipoika saa kasteen
44. Eirik tulee täysivaltaiseksi
45. Kuningas Haraldin kuolema
46. Olafin ja Sigrodin kuolemat

1. Haakon valitaan kuninkaaksi
2. Kuningas Haakon matkaa koko maan poikki
3. Eirik lähtee maasta
4. Eirikin kuolema
5. Gunhild ja hänen poikansa
6. Taistelu Juutinmaalla
7. Taistelu Eyrarsundissa (Öresund)
8. Kuningas Haakonin sotaretki Tanskaan
9. Kuningas Trygvestä
10. Gunhildin pojista
11. Kuningas Haakon lainsäätäjänä
12. Jaarli Haakon Suuren syntymä
13. Eysteин Pahasta
14. Jämtland ja Helsingjaland
15. Haakon levittää kristinuskoa
16. Uhrilahjoista
17. Frostatingin laeista
18. Kuningas Haakon antaa uhrilahjan
19. Moren juhlan uhrilahjat
20. Ogvaldsnesin taistelu
21. Kuningas Haakonin laeista
22. Koskien Eirikin poikia
23. Egil Ulserkistä
24. Fredarbergin taistelu
25. Kuningas Gamlesta
26. Kuningas Gamle ja Ulserk kaatuvat
27. Egil Ulserkin hautapaikka
28. Tieto sodasta saavuttaa kuningas Haakonin
29. Eirikin poikien aseistus
30. Kuningas Haakonin taistelumuodostelma
31. Skreyjan ja Askmanin kaatuminen

32. Haakonin kuolema

Saaga kuningas Harald Harmaaturkista (Grafeld) ja jaarli Haakon Sigurdsonista s. 92

1. Eirikin poikien hallinto
2. Gunhildin poikien kristillisuus
3. Gunhildin ja hänen poikiensa neuvonpito
4. Gunhildin pojat ja Grjotgard
5. Sigurd poltetaan talossa Stjoradalissa
6. Haakonin, Sigurdinpojan menneisyys
7. Harald Harmaaturkista
8. Jaarli Eirikin syntymä
9. Kuningas Trygve Olafsonin murha
10. Kuningas Gudrodin kaatuminen
11. Harald Grenskestä
12. Jaarli Haakonin kaunoista
13. Jaarli Haakonin ja Gunhildin pojat
14. Sigurd Slefan murha
15. Grjotgardin kaatumisesta
16. Kuningas Erlingin kaatumisesta
17. Vuodenajat Norjassa siihen aikaan
18. Islantilaiset ja Eyvind Skald

Kuningas Olaf Trygvasonin saaga

s. 105

1. Olaf Trygvasonin syntymä
2. Gunhildin pojista
3. Astridin matka
4. Haakonin lähetystö Ruotsiin
5. Sigurd Eiriksonista
6. Olaf vapautetaan Eistlandissa
7. Klerkon tapetaan Olafin toimesta
8. Haakonista, Hladerin jaarlista
9. Kulta-Haraldista

10. Haraldin ja Haakonin neuvonpidosta
11. Harald Gormsonin viesti Norjaan
12. Haraldin ja Haakonin petollisuus
13. Harald Harmaaturkin kuolema
14. Kulta-Haraldin kuolema
15. Maan jakautuminen
16. Gunhildin pojat jättävät maan
17. Haakon ja Ragnfred aloittavat yhteenoton
18. Taistelu Haakonin ja Ragnfredin välillä
19. Jaarli Haakonin avioliitto
20. Skopten kuolema
21. Olaf Trygvasonin matka Venäjältä
22. Olaf Trygvasonin avioliitto
23. Jaarli Haakon ei maksa veroa
24. Harald vastustaa kristinuskoa
25. Olaf Trygvasonin sotaretki
26. Otto ja Haakon taistelussa
27. Harald ja Haakon kastetaan
28. Haakon kieltää kristinuskon
29. Keisari Otto palaa kotiin
30. Olafin matka Vindlandista
31. Kuningas Olafin yllätyshyökkäykset
32. Kuningas Olaf kastetaan
33. Olaf menee naimisiin Gydan kanssa
34. Kuningas Olafin ja Alfvinen kaksintaistelu
35. Kuningas Olaf saa koiransa Vigen
36. Harald Gormson purjehtii Islantia vastaan
37. Harald lähettää velhon Islantiin
38. Harald Gormson kuolema
39. Jomsborgin viikinkien vala
40. Eirik ja Haakon keräävät sotaveroa
41. Jomsborgin viikinkien sotaretki

42. Jomsborgin viikingeistä
43. Taistelu Jomsborgin viikinkien kanssa
44. Jaarli Sigvalden pako
45. Bue heittäytyy yli laidan
46. Viikingit sidotaan ketjulla yhteen
47. Valderisin Gissurin kuolema
48. Kuningas Harald Grensken kuolema
49. Olafin, Harald Grensken pojan syntymä
50. Jaarli Haakonista
51. Thorer Klakkan matka
52. Olaf Trygvason tulee Norjaan
53. Jaarli Haakonin pako
54. Erlendin kuolema
55. Jaarli Haakonin kuolema
56. Jaarli Haakonin pää
57. Olaf Trygvason valitaan kuninkaaksi
58. Lodinin avioliitto
59. Olaf kastaa Vikenin maakunnan
60. Hordalandin alueen kansasta
61. Rogaland kastetaan
62. Erling Skjalgsonin kosinta
63. Hordaland kastetaan
64. Erling Skjalgsonin häät
65. Raumsdal ja vuonoalueet kastetaan
66. Olaf ehdottaa avioliittoa kuningatar Sigridille
67. Olaf Haraldson kastetaan
68. Olafin ja Sigridin tapaaminen
69. Velhojen polttaminen
70. Eyvind Keldan kuolema
71. Olaf ja Odinin ilmestyminen
72. Throndhjemien kärkeä
73. Jarnskegge vai rautaparta

74. Juhlat Hladerissa
75. Throndhjemin käräjät
76. Throndhjemin ihmiset kastetaan
77. Kaupunki Throndhjemin alueelle
78. Kuningas Olafin avioliitto
79. Kurkilaivan rakentaminen
80. Pappi Thangbrand menee Islantiin
81. Sigurdista ja Haukista
82. Thjottan Harekista
83. Eyvind Kinrifan kuolema
84. Halogalandista tulee kristitty alue
85. Thorer Hjortin kuolema
86. Kuningas Olafin matka Godeyhin
87. Raudin kidutuksesta
88. Islantilaisista
89. Islantilaisten kastamisesta
90. Halfred Vandredaskald kastetaan
91. Thangbrand palaa Islannista
92. Kuningas Olafin uroteoista
93. Leif Eiriksonin kastamisesta
94. Kuningas Gudrodin kaatuminen
95. Pitkä Käärme -laivan rakentaminen
96. Jaarli Eirik, Haakonin poika
97. Eirikin yllätyshyökkäys Baltian rannikolle
98. Kuningas Sveinin avioliitto
99. Kuningas Burizleifin avioliitto
100. Olaf saa Thyren avioliittoon
101. Olaf kutsuu koolle väkeä sotaa varten
102. Pitkän Käärmeen miehistö
103. Islanti kastetaan
104. Grönlanti kastetaan
105. Ragnvald lähettää sanansaattajia Olafin luokse

106. Olaf lähettää retkikunnan Vindlandiin
107. Olafin retkikunta Vindlandiin
108. Salaliitto kuningas Olafia vastaan
109. Jaarli Sigvalden petolliset suunnitelmat
110. Kuningas Olafin matka Vindlandista
111. Kuninkaiden neuvonpito
112. Kuningas Olafin väestä
113. Olafin laivat valmistautuvat taisteluun
114. Kuningas Olafista
115. Taistelu alkaa
116. Sveinin ja Olaf Ruotsalaisen pako
117. Jaarli Eirikistä
118. Einar Tambarskelveristä
119. Olaf antaa miehillensä terävät miekat
120. Pitkään Käärmeeseen nouseaan
121. Pitkän Käärmeen kansi puhdistetaan
122. Ilmoitus ihmisten keskuudessa
123. Jaarli Eirikistä, Haakonin pojasta

Olaf Haraldinpojan saaga

s. 178

1. Pyhän Olafin kasvatus
2. Olafista ja kuningas Sigurd Syristä
3. Olafista tulee soturi
4. Kuningas Olafin sotaretki
5. Olafin ensimmäinen taistelu
6. Yllätyshyökkäys Svithjodiin
7. Toinen taistelu
8. Kolmas taistelu
9. Neljäs taistelu Sudervikissä
10. Viides taistelu Friiseinmaalla
11. Kuningas Svein Haaraparran kuolema
12. Kuudes taistelu

13. Seitsemäs taistelu
14. Olafin kahdeksas ja yhdeksäs taistelu
15. Kymmenes taistelu
16. Yhdestoista, kahdestoista ja kolmastoista taistelu
17. Neljästoista taistelu ja Olafin uni
18. Viidestoista taistelu
19. Rouenin jaarleista
20. Einar Tambaskelferistä
21. Erling Skialgsonista
22. Herse ”sotapäällikkö” Erling Skialgssonista
23. Jaarli Eirikistä
24. Edmundin murha
25. Olafista ja Ethelredin pojat
26. Kuningas Olafin taistelusta
27. Olafin sotaretkestä Norjaan
28. Haakon joutuu Olafin vangiksi
29. Haakonin lähtö Norjasta
30. Asta ottaa vastaan poikansa Olafin
31. Kuningas Sigurdin vaatteet
32. Juhlasta
33. Olafin ja Sigurdin neuvonpito
34. Uplandin alueen kuninkaista
35. Olaf saa kuninkaan arvon suurmärijiltä
36. Kuningas Olaf matkustaa Uplandissa
37. Olafia vastaan kootaan sotajoukkoa Thronhjemissä
38. Olafin matkat Thronhjemissä
39. Jaarli Sveinin toimet
40. Jaarli Sveinin ja Einarin neuvonpito
41. Skald Sigvat
42. Jaarli Sveinistä
43. Kuningas Olafista
44. Jaarli Sveinin sotavoimat

45. Kuningas Olafin sotavoimat
46. Kuningas Olafin puhe
47. Nesjarin taistelu
48. Jaarli Sveinin pako
49. Jaarli Svein lähtee maasta
50. Olafin ja Sigurdin neuvonpito
51. Kuningas Olafista
52. Sveinin ja ruotsalaisen kuninkaan suunnitelma
53. Jaarli Sveinin kuolema
54. Throndhjemin ihmisistä
55. Kuningas Olafin talosta
56. Kuningas Olafin elintavoista
57. Kuningas Olafin sanansaattajat
58. Olaf ja Erling tekevät sovinnon
59. Gautlandin Eilifin murha
60. Eyvind Urarhornin taustasta
61. Thrand Valkoisen murha
62. Kristinuskoa julistetaan Vikenin alueella
63. Hroen kaatuminen
64. Gudleikin ja Thorgautin kaatuminen
65. Olafin ja Ragnvaldin tapaaminen
66. Kuningas Olaf Ruotsalainen
67. Kertomus heidän sovinnostansa
68. Björn Marsalkan matka
69. Björnin ja Ingebjorgin neuvonpito
70. Sigvat Skaldista
71. Hjalte Skeggjasonista kun hän oli Svithjodissa
72. Olafin matka Uplandiin
73. Uplandin kuninkaiden petollisuus
74. Uplandin kuninkaiden silpominen
75. Kuningas Olafin velipolet
76. Maan jakamisesta

77. Laamanni Thorgnysta
78. Ragnvaldin ja Ingegerdin tapaaminen
79. Ragnvald ja Thorgny
80. Upsalan kärkejästä
81. Thorgnyn puhe
82. Kuningas Hrorekin petollisuudesta
83. Pikku Finnistä
84. Olafin hovimiesten murhasta
85. Hrorekin hyökkäyksestä
86. Kuningas Hrorekin matkasta Islantiin
87. Ulfreksfjordin taistelusta
88. Olaf valmistautuu matkaansa morsiamensa luokse
89. Ruotsalaisen kuninkaan lapsista
90. Ruotsalaisen kuningas Olafin metsästyksestä
91. Norjan kuningas Olafin neuvonpidosta
92. Sigvat Skaldin matka itään päin
93. Ragnvaldin ja Astridin matkasta
94. Kuningas Olafin avioliitosta
95. Olaf rikkoo sopimuksen
96. Laamanni Emundin taustasta
97. Sovinnollisesta tapaamisesta kuninkaiden välillä ja heidän noppapelistänsä
98. Norjan Olafista tapaamisen jälkeen
99. Orkneyn jaarlien historiasta
100. Jaarleista Einar ja Bruse
101. Thorkel Amundasonista
102. Jaarli sopimuksesta
103. Eyvind Urarhornin murhasta
104. Jaarli Einarin murhasta
105. Sopimus kuningas Olafin ja jaarli Brusen välillä
106. Jaarli sopimus kuninkaan ehdoin
107. Jaarli Thorfinin lähtö ja sovinto Thorkelin kanssa
108. Jaarli Brusen lähtö

Tämä käännös perustuu Project Gutenbergin englanninkieliseen käännökseen Snorri Sturlasonin Heimskringlasta. Kyseisen käännöksen nimi on "Heimskringla, The Chronicle of the Kings of Norway". Se julkaistiin Project Gutenbergissä 27. marraskuuta 2009 ja sen viimeisin versio on päivätty helmikuun 6, 2013. Sen ovat Project Gutenbergille tuottaneet Douglas B. Killings ja David Widger. Alun perin Heimskringla kirjoitettiin vanhalla norjan kielellä n. 1225 runoilija ja historioitsija Snorri Sturlasonin toimesta. Heimskringla itsessään on suomennettu maailmankehräksi. Vaikka oppineet ja historioitsijat jatkavat keskustelua Heimskringlan historiallisesta tarkkuudesta, niin sitä yhä pidetään tärkeänä viikinkiajan alkuperäislähteenä, jonka Sturlason teoksessaan kattoi melkein kokonaan.

BoD

9 789523 304369